Arany László - Pancimanci

Egyszer volt, hol nem volt, még az Óperenciás-tengeren is túl volt, volt egy szegény asszony, annak volt egy igen rest leánya, aki soha semmit se lendített a ház körül, hanem csak ült a padon a ház előtt, vagy pedig a faluba sétafikált előre-hátra.

Váltig ütötte-verte az anyja, de nem használt semmit.

Egyszer éppen olyankor püfölte, mikor a királyfi többedmagával arra sétált, megszólítja a királyfi: - Ugyan, szegény asszony, miért üti kend azt a leányt olyan nagyon? - Ó, felséges királyfi, hogyne ütném, mikor mindenfélét megfon aranyfonalnak, amit elöl-utól talál a ház körül, most is, míg a városban voltam kenyeret keresni, minden ágyamat megfonta aranyfonalnak, most már a sincs, amire lehajtsuk a fejünket.

Nagy szeget ütött ez a király fejébe: „Ejnye, de derék leány, jó volna ez nekem!”

Máskor megint arra sétált a királyfi, megint csak ütötte-verte a szegény asszony a lányát. Azt kérdi a királyfi:

- Miért üti-veri kend, szegény asszony, azt a leányt megint?

- Ó, felséges királyfi, hogyne ütném-verném, mikor még a sövényt is mind felfonta aranyfonalnak.

Még nagyobb szeget ütött a dolog a királyfi fejébe.

Harmadszor már szántszándékkal vette arra az útját, hát megint csak ott kínozta a lányát a szegény asszony.

Akkor már éppen nem állhatta meg a királyfi szó nélkül:

- Ejnye, kutya teremtette! Minek üti-veri kend azt a szegény leányt?

- Hogyne ütném, felséges királyfi, mikor még a ház tetejéből is mind aranyfonalat fon, pedig az nekem nem kell.

- Azért bizony sose üsse-verje, hogy olyan jó fonó; elveszem én, majd lesz énnálam miből fonni aranyfonalat.

Nagyon megörült a szegény asszony, hogy megszabadulhat attól a rossz leánytól; a királyfi is megörült, mert szép is volt a leány, de azt is meggondolta, hogy ha még a sövényből is aranyfonalat csinál, hát őnála a drága szép lenből milyet fonhat?

Nem is húzták-halasztották a dolgot, megesküdtek, s olyan lakodalmat csaptak, hogy Hencidától Boncidáig folyt a sárga lé.

Egy héttel a lakodalom után mondja a királyfi a feleségének:

- No, édes feleségem, te talán meg is unod magad, hogy nem fonhatsz, hanem ne félj, majd hozok én már lent. Holnap vásár lesz itt a szomszéd városban, majd veszek ott vagy egy szekérrel.

Vett is a királyfi annyit, hogy nyolc ökör alig bírta haza.

- No, feleségem, most már fonhatsz.

A szegény királyné nem merte megmondani, hogy nem tud fonni; bezárkózott egy szobába, ott sírt-rítt három nap, három éjjel. Harmadik éjszaka, amint ott sír-rí, éjféltájban megzörgeti valaki az ablakot.

- Nyisd ki, királyné, az ablakodat!

A királyné kinyitotta, beugrott rajta egy kis ember. Három arasz volt a hossza, két rőf a bajusza, egy sing a szakálla. Megszólította a királynét:

- Tudom, mi a bajod, felséges királyné, de tudok ám én azon segíteni. Én három nap alatt azt a sok lent mind meg tudom fonni aranyfonalnak, addig te találd ki a nevem, ha kitalálod, itthon maradhatsz, ha ki nem találod, elviszlek magammal.

Gondolkozott a királyné, mitévő legyen? Utoljára is arra határozta, hogy odaadja a lent. Mindegy, akár így, akár úgy hal meg.

A kis ember elvitte a sok lent. Most a királyné még szomorúbb lett, mert sehogy se tudta a kis ember nevét kitalálni.

Másnap kiküldte a királyfi az ő vadászait az erdőre. Este, amint hazajönnek, azt találja tőlök kérdezni:

- Mi újság, fiúk?

- Jaj, felséges királyfi - kezdi az egyik -, tudnék én valamit, de tán el se hiszi felséged!

- Már mért ne hinném? Elhiszem biz én, csak mondd el!

- Hát, felséges király, amint az este ránk esteledett az idő, a többiek tüzet raktak, elkezdtek danolni, én, hogy nagyon álmos voltam, otthagytam őket, elindultam az erdőbe, hogy majd valami jó mohos helyet keresek magamnak, ahova lefeküdjem. Amint barangolok előre-hátra, egy pislogó tűz ötlik a szemembe. Én is mindjárt arra fordítottam a szekerem rúdját, hogy megnézzem, mi az ott. Hát látom, hogy egy pici kis tüzet ugrál keresztül-kasul egy pici kis ember, három arasz volt a hossza, két rőf a bajusza, egy sing a szakálla, mindig azt kiabálta: „Én vagyok Pancimanci, az én nevem senki se tudja, sütök-főzök, holnapután szép menyasszonyt hozok.” Én azzal eljöttem onnan, hogy majd a pajtásaimnak is megmutatom a csodabogarat, de mire visszamentünk, hűlt helyét találtuk.

Mindenki elcsodálkozott ezen a furcsaságon, csak a királyné örült meg neki, mert tudta, hogy az az ő embere. Este nagy vígan ült a szobájában, még az ablakát is nyitva hagyta, egyszer csak ugrik be rajta egy kis ember.

- No, királyné, kitelt a három nap; hazahoztam a sok drága aranyfonalat, hát te kitaláltad-e az én nevemet?

- Hallgass, Pancimanci, hogyne találtam volna!

Leesett az álla szegény Pancimancinak. Szó nélkül hordta be a sok aranyfonalat a kamrába.

Másnap reggel bevezeti a királyné az urát karonfogva a kamarába, mutatja neki a sok aranyfonalat.

- Nézd csak, kedves uram, felséges király, de sok szép aranyfonalat fontam.

A királynak majd elvette a szeme világát a nagy fényesség, úgyannyira, hogy félre kellett neki fordulni. Összevissza csókolta a feleségét.

Harmadnap abban a városban volt vásár, ahol a királyfi lakott, kiment a királyfi, összevásárolt minden lent, ami csak a vásárban volt. A királyné azalatt otthon sírt-rítt, nem tudta, mit csináljon megint a sok lennel.

Egyszer eszébe jutott, hogy lakik ott közelében három koldusasszony, akik közül az egyiknek háta volt kipúposodva, a másiknak az ajaka ért le a melléig, a harmadiknak a nyelve verte a hasát. Ezeket magához hívatta a királyné, s megparancsolta nekik, hogyha majd a király otthon lesz, menjenek oda koldulni, s ha kérdi a király: mitől lettek olyan nyomorékok, mondják: a sok fonástól.

Úgy is lett. Hazament a király, megebédelt, délután kiment az udvarra sétálni. Amint ott sétálgat, egyszer csikorog a kis ajtó, odanéz a király, látja, hogy alig tud rajta bejönni egy szegény asszony, olyan púpos a háta, odamegy a királyhoz, kéri, hogy: az Isten nevében ne sajnáljon neki adni valamit. A király adott neki egy aranyat, de megkérdezte tőle:

- Ugyan, szegény asszony, mi dolog az, hogy a kend háta úgy kipúposodott, vagy ilyen volt mindég?

- Jaj, felséges király! Nem volt olyan szép leány, mint én, ebben a városban se, de nagyon dolgos voltam, mindig fontam, éjjel-nappal, s a sok üléstől így kipúposodott a hátam.

A király gondolkozóba esett, hogy hátha az ő felesége is így megpúposodnék; de csak járkált tovább. Egy kis idő múlva megint csak nyílott a kis ajtó, megint jött rajta be egy koldusasszony, akinek az ajaka a mellét verte. Ennek is adott a király egy aranyat, S ettől is megkérdezte, mitől nőtt úgy meg az ajaka.

- Jaj, felséges király - felelt a koldusasszony -, nem volt olyan szép leány, mint én, nagy darab földön. De sokat fontam, sokat rágtam a kendert, utoljára így megnőtt az ajakam.

Már itt a király arra gondolt, hogy megmondja a feleségének, hogy kevesebbet fonjon, neki is indult, hogy bemegy a házba, de a kutyák elkezdtek ugatni, hát csak megnézte, hogy ki jön.

Nem más ment befelé, mint a harmadik koldusasszony, akinek nyelve a hasáig lógott.

- Hát a kend nyelve mitől nőtt ilyen nagyra? - kérdi tőle a király.

- Jaj, felséges király, biz ez a sok fonástól. Sokat kell nyálazni a fonalat, mikor fon az ember, attól nőtt így meg.

A király beszaladt a feleségéhez, elmondta neki, hogy mit látott-hallott, milyen volt a három koldusasszony.

- De nem is engedem ám, hogy többet fonj, még csak egy arasznyi fonalat se!

A királyné tettette magát, mintha ő bánná legjobban a dolgot, elkezdett sírni-ríni, de nem használt semmit. - A király a sok lent mind megégettette, még a hamuját is kihordatta az udvarából.

Az naptól fogva semmi gondja sem maradt a királynénak. Még ma is boldogul élnek, ha meg nem haltak.

Forrás és online változat

Forrás: Mesefarm.hu

Az eredeti online anyag a QR-kód segítségével érhető el.

Ez a PDF a Mesefarm nyomtatóbarát változata. A QR-kód az eredeti online cikkhez vezet, ahol a kapcsolódó tartalmak és frissítések is elérhetők.

Online változat
